

ÖDÜL ALMIŞ RESİMLİ KİTAPLARIN ÇOCUĞUN SANATSAL GELİŞİMİNE KATKISI

THE CONTRIBUTION OF AWARD-WINNING PICTURE BOOKS TO CHILDREN'S ARTISTIC DEVELOPMENT

Özlem KÖRÜKÇÜ

Prof. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri, Çocuk Gelişimi, Denizli, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4340-1915>

okorukcu@pau.edu.tr

Emine KESGİN İLHAN

Blm. Uzm. / Okul Öncesi Öğretmeni, Rukiye Urhan Anaokulu, Denizli, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7974-5803>

kesginemine@gmail.com

Received: January 18, 2026

Accepted: April 20, 2026

Published: April 30, 2026

Suggested Citation:

Körükçü, Ö., & Kesgin İlhan, E. (2026). Ödül almış resimli kitapların çocuğun sanatsal gelişimine katkısı. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 15(2), 83-96.

Copyright © 2026 by author(s). This is an open access article under the [CC BY 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Öz

Çocuk edebiyatı ürünlerinde resimler yalnızca metni destekleyen bir unsur değil, aynı zamanda çocuğun hayal gücünü, düşünme becerilerini, sanat ve estetik algısını geliştiren önemli bir anlatım aracıdır. Bu araştırmanın amacı, ödül almış çocuk kitaplarında yer alan resimlerin niteliğini inceleyerek, bu resimlerin çocukların sanat deneyimlerini nasıl desteklediğini ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; Türkçe veya Türkçe'ye çevrilmiş olan, ulusal ya da uluslararası düzeylerde resimleme ödülü almış çocuk kitapları oluşturmaktadır. Araştırma verileri, Sever (2007) tarafından çocuk edebiyatı öğretiminde resimlerin niteliğini değerlendirmek amacıyla geliştirilen ölçütler doğrultusunda, araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kitap İnceleme Kayıt Formu" aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda, incelenen ödüllü çocuk kitaplarında resimlerin, estetik özellikler taşıyan, metni destekleyen, anlatıyı zenginleştiren, çocuğun düşünme ve imgeleme gücünü harekete geçiren nitelikte olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bazı görsellerin metinden bağımsız olarak anlam üretmeye olanak tanıdığı, metinde anlatılmayanı sezdirerek çocukların görsel okuma becerilerini desteklediği görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda çocuk kitaplarında yer alan resimlerin sanatsal ve estetik açıdan nitelikli olmasının erken yaşta çocukların görsel algı ve estetik duyarlılıklarının gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Terimler: Çocuk edebiyatı, resimli çocuk kitapları, sanatsal deneyim, estetik, ödüllü çocuk kitapları.

Abstract

Illustrations in children's literature play a significant role in children's meaning-making processes, particularly during the preschool and early childhood periods. In picture books, visuals are not merely supportive elements of the text; they are also important expressive tools that enhance children's imagination, thinking skills, and their sense of art and aesthetics. The aim of this study is to examine the quality of illustrations in award-winning children's books and to reveal how these visuals support children's artistic experiences. The study was conducted within the framework of a qualitative research approach using the document analysis method. The study group consisted of children's books, either originally written in Turkish or translated into Turkish, that have received illustration awards at national or international levels. The data were collected through a "Book Review Form" developed by the researchers in line with the criteria proposed by Sever (2007) for evaluating the quality of illustrations in children's literature. The collected data were analyzed using descriptive analysis. The findings of the study indicate that the illustrations in the examined award-winning children's books possess aesthetic qualities that support the text, enrich the narrative, and stimulate children's imagination. In addition, some illustrations were found to generate meaning independently of the text and to support children's visual literacy by conveying what is not explicitly expressed in the narrative. Based on these findings, it can be suggested that the presence of artistically and aesthetically qualified illustrations in children's books contributes to the development of visual perception and aesthetic sensitivity in early childhood.

Keywords: Children's literature, picture books, artistic experience, aesthetics, award-winning children's books.

GİRİŞ

Çocuk edebiyatı, çocukların yaş, ilgi ve gelişim düzeylerine uygun içerikte; dil, sanat ve pedagojik ölçütlere dayalı olarak oluşturulan edebi eserler bütünüdür (Sever, 2007; Sever, 2015). Çocuk, resimli bir kitabı açtığı anda, onun için başka dünyalara giden kapılar aralanır. Böylece kitapla, çocuğun zevkli keşif yolculuğu başlar. Bu yolculuk, çocuğa yeni bakış açıları kazandırır. Resimlerin ve metnin sağladığı yapılandırma, çocukların kendi düşüncelerini organize etmelerine yardımcı olur (Albers 2015). Nitelikli resimli kitapların metinleri ve çizimleri, çocukları heyecanlandırıp şaşırtabilecek, güldürebilecek, meraklandırabilecek ve düşündürebilecek zengin hikayeler örer. Her sayfayı çevirmek sihre başka bir unsur daha katar (Strasser & Seplocha 2007). Bu nedenle yazar ve çizerler, çocukların gelişim özelliklerini ve psikolojik ihtiyaçlarını dikkate alarak eser üretmelidir. Görsel unsurlar metni desteklemeli ve metnin anlam dünyasını genişletmelidir. Ayrıca, estetik değerler taşımalı ve çocuğun düşünsel, dil ve duygusal gelişimini desteklemelidir (Kavcar vd. 2005; Yalçın & Aytaş, 2004).

Yılar ve Celepoğlu (2012)'e göre çocuk edebiyatı, çocuğun estetik-güzellik ihtiyacını karşılamayı sağlayan önemli araçlardan biridir. Dilidüzgün (2007)'e göre de çocuk kitapları, çocuğa ilk sanat eğitimini veren, ona ilk sanatsal deneyim kazandıran bir araç olmak zorundadır. Her yaşta çocuğun, sanata yönelik entelektüel bir farkındalık geliştirebilmesi için, sanatla ilgili konularla etkileşim içinde olması önerilmektedir. İyi seçilmiş sanat eserleri, çocukların düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir ve bu da yaşam boyu öğrenme için temel oluşturacaktır (Lilly & Venukapalli, 2021).

Resimli çocuk kitapları; estetik algının temellerini oluşturur ve yeni estetik kategoriler sunar. Resimli kitaplar, metin ve görselin birlikte anlam oluşturduğu bir yapıdadır. Bazen yazılı metin eşliğinde, bazen de metinsiz, görüntü ve fikrin birleşmesini sağlar. Çizgi, renk, doku, kompozisyon ve genel tasarım gibi görsel unsurlar, çocuklarda estetik düşüncüyü yeniden şekillendirebilecek güçlü bir alan sunmaktadır. Çocukluk deneyimi, yetişkin estetiğinin temelini oluşturur (Galda & Kiefer, 1991; Leddy, 2002).

Ödüllü çocuk kitapları, yazınsal ve görsel açıdan nitelikli örnekler sunmaları bakımından alan yazında önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle çocuk kitaplarının resimleyicilerine yönelik, alan uzmanlarından oluşan jüri tarafından verilen ödüller, bu kitaplardaki görsel anlatımın, sanatsal ve estetik niteliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, resimleme alanında ödül almış çocuk kitaplarının incelenmesi, kitaplardaki görsellerin niteliğinin belirlenmesinin yanı sıra, çocukların bu görseller aracılığıyla nasıl bir sanatsal deneyim süreci yaşadıklarının anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Çalışma bu yönüyle, çocukların erken yaşta sanatla kurduğu ilişkinin niteliğine ışık tutması bakımından önem taşımaktadır. Araştırmanın amacı, ödül almış çocuk kitaplarındaki resimlerin, çocukların sanatsal deneyimine katkısını incelemektir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modeli; geçmişte ya da o anda var olan bir durumu olduğu şekliyle betimleyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Tarama modelinde amaç, konu alınan olguyu, doğru olarak gözlemleyip ortaya koyabilmektir. Betimleme ise verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlayarak, sebep-sonuç ilişkileri detaylandırılıp birtakım sonuçlara varılmasıdır (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz, Demirel, & Çakmak, 2013; Yıldırım & Şimşek, 2011).

Araştırmanın Örnekleme

Bu araştırmada araştırma grubunu; Türkçe veya Türkçe'ye çevrilmiş olan, ulusal ya da uluslararası düzeylerde resimleme ödülü almış 9 ödüllü (Caldecott Madalyası, Caldecott Onur Ödülü, Kate Greenaway Ödülü, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği Yılın En İyi Resimli Çocuk Kitabı) çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırma grubunun belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yönteminde önceden belirlenmiş ölçütlere dayanmaktadır. Bu ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulacağı gibi önceden belirlenmiş

bir ölçüt listesi de kullanılabilir. Ölçüt örnekleme amacı önceden belirlenmiş olan ölçütlerle incelenen durumların nitel veri analiz yöntemleri aracılığıyla derinlemesine tanımlanmasını sağlamaktır. Belirlenen bu ölçütleri karşılayan olay ya da olgulara araştırmada yer verilir (Yıldırım & Şimşek, 2011; Büyüköztürk vd, 2013). Araştırmaya dahil edilen kitapların resimleme ödülü almış olması ve öykü niteliği taşıması ölçüt olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya dâhil edilen ulusal ya da uluslararası resimleme ödülü almış çocuk kitaplarına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Ulusal ya da uluslararası resimleme ödülü almış çocuk kitapları.

Ödüllü çocuk kitabı	Aldığı ödül	Yazar / çizer
R-ÖK 1 Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan	Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği Yılın En İyi Resimli Öykü Kitabı Ödülünü	Sara Şahinkanat Ayşe İnan
R- ÖK 2 Sihirli İplik	Caldecott Onur Kitabı	Mac Barnett/ Jon Klassen
R-ÖK 3 Yüzyüz	Caldecott Onur Kitabı	Leo Lionni/ Leo Lionni
R-ÖK 4 Şehirdeki Küçük	Kate Greenaway Madalyası	Sydney Smith/ Sydney Smith
R-ÖK 5 Farklı Ama Aynı	Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği Yılın En İyi Resimli Çocuk Kitabı	Feridun Oral/ Feridun Oral
R-ÖK 6 Bekçi Amos'un Hastalandığı Gün	Caldecott Madalyası	Philip C. Stead/ Erin E. Stead
R-ÖK 7 Sabırsız Tavuk	Caldecott Onur Kitabı	David Ezra Stein/ David Ezra Stein
R- ÖK 8 Bu Benim Şapkam Değil	Caldecott Madalyası ve Kate Greenaway Madalyası	Jon Klassen/ Jon Klassen
R-ÖK 9 Hepi Topu Bir Tekir	Caldecott Onur Ödülü	Brendan Wenzel/ Brendan Wenzel

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, Sever (2007) tarafından çocuk edebiyatı öğretiminde resimlerin niteliğini değerlendirmek amacıyla geliştirilen ölçütler doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kitap İnceleme Kayıt Formu” ile toplanmıştır. Bu sorular; resimlerin metni destekleme, estetik özellik taşıma, çocuğun düşünme ve hayal kurma süreçlerini destekleme gibi özelliklerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmada kullanılan analiz formu, Sever (2007) tarafından çocuk edebiyatı öğretiminde resimlerin niteliğini değerlendirmek amacıyla geliştirilen sorulardaki ölçütler temel alınarak temalar oluşturulmuştur. Bu ölçütler doğrultusunda veriler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve saptanan kodlardan yola çıkılarak temaların oluşturulurken araştırmacılar arasında fikir birliğine varılmıştır. Örnekleme grubundaki ödüllü kitaplar resimli öykü kitapları R-ÖK olarak sıralı bir şekilde kodlanmıştır.

Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiş ve veriler 6 tema altında toplanmıştır.

Bu temalar;

- 1- Resimlerin sanatsal niteliği ve özgünlüğü,
- 2- Resim–metin ilişkisi,
- 3- Görsel yorum ve anlam zenginliği (Resmi izleyerek bellekte canlandırma),
- 4- Bilişsel ve duyuşsal uyarım (Anlatılmayanı çizginin anlatım gücüyle tamamlayıp sezdirerek verme)
- 5-Düş kurma- imgelem gücü (Yaratıcılığı destekleme)
- 6-Eğlence ve duyuşsal etkileşim, olarak belirlenmiştir.

olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Araştırmada belirlenen alt problemlere dönük betimsel analizler Sever (2007) tarafından çocuk edebiyatı öğretiminde resimlerin niteliğini değerlendirmek amacıyla geliştirilen ölçütler temel alınarak oluşturulmuş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

R-ÖK 1. Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan Kitabı'na İlişkin Bulgular

Resim 1. R-ÖK 1 “Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan” Kitabı.

“Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kız’dan” kitabı görselleri incelendiğinde; kitapta anlatılmak istenenin direk söylemesi yerine, abartılı mimik ve beklenmeyen detaylarla verildiği görülmektedir. Çizgiler, renkler canlı ama zıt özelliktedir ve kitap boyunca kırmızı tonlar hikayenin odak noktasını oluşturur. Arka planda ise yumuşak tonlar kullanıldığı gözlenmiştir. Böylece karakterin ön plana çıkması sağlanmaktadır. Anlatıya uygun bir şekilde karakterlerin yüz ifadeleri ve beden duruşları, metinde söylenmeyen duyguları açıkça yansıtır. İncelenen kitapta; bir önceki resmi genişletip metni zenginleştiren, mizahi küçük detaylar da eklenerek sonraki sayfaları merak ettirdiği saptanmıştır.

R-ÖK 2. Sihirli İplik Kitabı'na İlişkin Bulgular

Resim 2. R-ÖK 2. “Sihirli İplik” Kitabı.

“Sihirli İplik” kitabı incelendiğinde; basit bir hikâye gibi görünse de aslında anlatı güçlü bir karşıtlıklar sistemi üzerinden kurulduğu görülmektedir. Bu karşıtlıklar doğrudan anlatılmamış; görsel metaforlarla verilmiştir. Kasaba, kitabın başında gri donuk ve soluk görünümüyle, duygusal donukluk imgesi ile örtüşmektedir. Kitaptaki yaşama sevincinin temsili renkli ip metaforu, kitabın sonuna doğru giderek çeşitlenen renkler ve karanlık - aydınlık tezat tonlamaları ile neşeli, mutlu bir kasabaya evrilmenin somutlaşması haline gelmiştir.

Jon Klassen’in bu kitapta minimal kompozisyon, sınırlı renk kullanımı ve ani renk patlamaları ile anlatıyı kurduğu görülmektedir. Metinde verilmeyen, görselle verilmektedir. Resim metni tamamladığından okuyucuya da yorumlama şansı verir.

R-ÖK 3. Yüz yüz Kitabı’na İlişkin Bulgular

Resim 3. R-ÖK 3. “Yüz yüz” Kitabı.

Türkçe’ye “Yüzyüz” (Swimmy), olarak çevrilen kitabın en ayırt edici yönlerinden biri, Leo Lionni’nin boyalı yüzeyleri, baskı izleri ve kolaj etkisi taşıyan dokusal resim dilidir. Kitaptaki resimler baskı resim tekniği ve sulu boya damlatma tekniği kullanılarak yaratılmıştır. Deniz canlılarının parlak renkleri ve dokulu, akışkan görsel yapısı, çocuğun duygusal hayal gücünü besleyeceği düşünülmektedir.

Bu kitapta metin çocuk için, yalın, ritmik, sade ve açıktır. Metin “ne olduğunu” anlatırken, görseller “nasıl hissettirdiğini” verir. Özellikle denizin boşluğu, balık sürülerinin hareketi ve Yüzyüz’ün tek başlılığı resimlerde çok daha güçlü duyulur. Birçok küçük balığın birleşerek büyük bir balığa dönüşmesi ve Yüzyüz’ün göz olarak yerleşmesi çocuğun imgelem gücünü destekleyecek biçimde sunulmuştur. En güçlü resim–metin ilişkisinin, finalde ortaya çıktığı gözlenmektedir. Kırmızı balıkların bir beden oluşturması, yalnız olay çözümü değildir; aynı zamanda kitabın temel düşüncesinin görselle zirveye ulaşmasıdır. Çocuk burada yalnızca hikâyeyi takip etmez; “başka nasıl birleşebilirler?”, “ben olsam nasıl bir şekil oluştururdum?” gibi sorularla aktif biçimde düşünmeye yönelir. Kitaptaki görselde kırmızı sürü ile siyah “Yüzyüz” arasındaki rengin karşıtlığı, çocukta yaratıcılığı arttırabilecek bir öğedir. Resimde çarpıcı bir biçimde verilen karşıtlık, çocukta resmi izleyerek bellekte canlandırma yetisini destekleyecek şekilde göz önüne serilmiştir.

R-ÖK 4. Şehirdeki Küçük Kitabı’na İlişkin Bulgular**Resim 4.** R-ÖK 4. ‘Şehirdeki Küçük’ Kitabı.

‘Şehirdeki Küçük’ adlı kitapta görsellerle desteklenen maceralı anlatı, kitabın başından itibaren çok katmanlı yapıyı beraberinde taşır. Bu yapı çocuk okurda çıkarım yapma, sembolik düşünme, örtük anlamı çözme becerileri geliştirebilir. Çocuğun yalnızlığı, çevrenin büyüklüğü ve şehirde kaybolma hissi resimlerle sürekli görünürdür. Resimler, bir uyaran olarak çocuğa duyma, düşünme, düş kurma yetisi kazandıracak şekilde yer verilmiştir.

Kitapta resimler suluboya ağırlıklı olduğu gözlenmektedir. Sayfalardaki gri, kahverengi, soluk sarı, kırmızı vurgular şehirdeki soğukluğu ve yalnızlığı yansıtmaktadır. Kitabın en önemli estetik özelliği kitabın görsellerinde de kolayca izlenebildiği gibi, ışık kullanımı sokak lambaları, araba farları, pencere yansımaları ile verildiği gözlenmektedir. Kitapta görülen ışık bazen güven bazen de tehdit ve yalnızlık anlamlarına gelebilir.

R-ÖK 5. Farklı Ama Aynı Kitabına İlişkin Bulgular**Resim 5.** R-ÖK 5. ‘Farklı Ama Aynı’ Kitabı.

Feridun Oral'ın "Farklı Ama Aynı" adlı kitabında çizimler, ilk bakışta sade ve benzer görünen formlar üzerine kuruludur; ancak bu sadelik yanıltıcıdır. Sanatçı, renklerin doğru kullanımıyla çocuğun görsel dikkatini keskinleştirir. Öyle ki ton farklılıkları çoğu zaman çok ince düzeyde tutulur, bu da çocuğu yüzeysel bakıştan çıkarıp detaylı incelemeye zorlar. Resimlerde çizgilerin net ama abartısız ve gereksiz süslememeler olmadan verildiği gözlenmektedir. Kitapta yumuşak renk geçişlerinin kullanılmış, doğayla uyumlu tonlar tercih edilip sakin bir kompozisyon oluşturulmuştur. Ağaçlar, keçi ve yavrularının gerçekçi bir biçimde resmedildiği, doğa unsurlarının bütüncül bir düzen içinde yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu kitapta resimlerin, sadeliğin arkasına gizlenmiş güçlü bir görsel tasarım anlayışıyla sunulduğu saptanmıştır.

Ayrıca kitapta bazı unsurların, doğrudan sözel ifadeyle verilmediği; benzer görünen görseller arasındaki küçük farklar üzerinden sezdirildiği de görülmüştür. Zor durumda olanlara yardım edilmesi ve farklılıkların kabulünün evrensel bir değer olduğu dillendirilmemiştir. Tıpkı engelli olan yavru keçinin ne kadar zor durumda olduğu gibi... Çobanın yardımıyla engelli küçük oğlağın hayatının değişmesi ve yavru keçinin büyüüp mutlu bir hayat sürüşü, metinde anlatılmasa da kitabın resimlerinden çok net gözlenmektedir.

R-ÖK 6. Bekçi Amos'un Hastalandığı Gün Kitabı'na İlişkin Bulgular

Resim 6. R-ÖK 6. "Bekçi Amos'un Hastalandığı Gün" Kitabı.

"Bekçi Amos'un Hastalandığı Gün" adlı kitapta, metnin bilinçli olarak geri çekildiği ve anlam üretiminin büyük ölçüde görsel kompozisyon, renk kullanımı ve boşluk üzerinden kurulduğu gözlenmektedir.

Renklerde pastel tonlar tercih edilmiştir. Çizimlerde tahta baskı ve kurşun kalem tekniği kullanılmıştır. Çok az kontrast renk kullanıldığı gözlenmiştir. Renkler ve görseller arasında yumuşak geçişler vardır. Kitabın anlatım diline paralel olarak görsel dili de sakin, yumuşak ve güven vericidir. Bu kitapta görsellerin, yorumlama gücü kattığı ve anlamı genişlettiği görülmektedir. Resimlerde kullanılan boşlukların, geniş açık alanlar ve küçük karakterlerin yerleştirimi ile yalnızlık, sakinlik, duygularının sezdirildiği gözlenmiştir. Bu durum çocuğu görsel okumaya teşvik edebilir. Böylece çocuk görseli yorumlayarak anlam zenginliğine ulaşır. Bu resimleri izleyip bellekte canlandırmalar yapabilir.

R-ÖK 7. Sabırsız Tavuk Kitabı'na İlişkin Bulgular**Resim 7. R-ÖK 7. “Sabırsız Tavuk” Kitabı.**

“Sabırsız Tavuk” adlı kitabın resimler incelendiğinde: çizgilerin net ve sınırların belirgin olduğu gözlenmektedir. Bu teknik, çocukların figürü kolay ayırt etmesini, görseli hızlı kavramasını destekleyebilir. Kitapta canlı, sıcak renkler tercih edilmiştir. Kırmızı, turuncu ve sarı tonları baskın olduğu gözlenmektedir. Karakterin duruşu, yönü ve sayfa yerleşimi hareket hissi oluşturur. Bu durum, çocuğun; sahneyi durağan bir resim olmaktan çıkarıp, devam eden bir aksiyon gibi algılamasını sağlayabilir. Kitabın resimlerinde sulu boya etkisi taşıyan yüzeylerde görülen ton geçişleri ve hafif doku farklılıkları, düz yüzeylerde verilenden farklı olarak derinlik ve duyuşal zenginlik oluşturduğu açıkça görülmektedir. Böylece çocuğun dikkati doğrudan karakterin davranışına, mimiklerine ve mizahi duruma yönelebilir. Karakterlerin beden oranları bilinçli olarak abartıldığı görülmektedir (yuvarlak gövde, ince bacaklar, büyük baş). Bu kitabın resimleri incelendiğinde mizahın resimlerde de çok güçlü bir şekilde verildiği gözlenmektedir.

R- ÖK 8. Bu Benim Şapkam Değil Kitabı'na İlişkin Bulgular**Resim 8. R-ÖK 8. “Bu Benim Şapkam Değil” Kitabı.**

Resim 8. R-ÖK 8. “Bu Benim Şapkam Değil” Kitabı.

“Bu Benim Şapkam Değil” adlı kitaptaki resimlerin niteliği, çocuğun bilişsel ve imgesel gelişimine katkı sağlayacak güçtedir. Bu kitapta Jon Klassen, son derece ekonomik bir görsel dil kullanmaktadır. Kullandığı renkler koyu, sınırlı ve sualtı atmosferine uygun biçimde kahverengi, siyah, gri ve soluk mavilerden oluştuğu gözlenmektedir. Parlaklık yok denecek kadar azdır; tek belirgin vurgu küçük şapkadır. Bu kitabın sanatsal değeri, çok az görselle, çok yoğun anlatım kurmasında yatmaktadır. Bu, estetik açıdan çok bilinçli bir tercihtir ve sanatsal başarı olarak kabul edilebilir. Resimde izlenen bu durum, Klassen’in en ayırt edici yönlerinden biridir. Kitabın iki büyük illüstrasyon ödülü alması da bunu doğrulamaktadır. Kitapta kurulan estetik yapının yalnız güzel görünme amacı gütmeyip, aynı zamanda mizahi bir resimleme ile çocukları eğlendirerek verildiği gözlenmiştir. Küçük ve büyük balığın macerası, çocuğu bu mizahi güçten etkilenerek eğlendirecek niteliktedir. Metin, küçük balığın kaçışını masum ve güvenli gibi anlatırken, resimler bu anlatıyla çelişen ipuçları sunar; büyük balığın takip sahneleri, su altındaki karanlık alanlar ve yön değiştiren bakışlar, çocuğun zihninde görünmeyen olayları tamamlamasını gerektirir. Bu durumun kitaptaki resimlerde çocuğun görsel algısını ve yaratıcılığını destekleyecek şekilde verildiği açıkça gözlenmektedir.

R-ÖK 9. Hepi Topu Bir Tekir Kitabı’na İlişkin Bulgular

Resim 9. R-ÖK 9. “Hepi Topu Bir Tekir” kitabı

“Hepi Topu Bir Tekir “ adlı kitapta öykü mizah, görsel dönüşüm ve bilişsel şaşırtma üzerine kuruludur. Mizahı açık sözlü komik ifadelerden değil, algının değişkenliği üzerinden üreten resimli bir kitaptır. Kitapta aynı kedi farklı canlılar tarafından farklı biçimlerde algılanmaktadır. Kitaptaki resimler incelendiğinde; kedinin her seferde farklı biçimlerde algılanmasına olanak sağlayan form değişikliklerinin perspektif kullanımıyla sunulduğu, bu durumun da çocuğun estetik algısını ve yaratıcılığını destekleyecek nitelikte olduğu gözlenmektedir.

Kedinin bu farklı algılanış biçimlerinin, canlı bir şekilde resmedilmesi, çocukta beklenti ile algı arasındaki uyumsuzluğu fark ettirerek ince bir mizah duygusu geliştirmesini de katkıda bulunur. Kitapta metin çok sade bir ritimle ilerler: Kitapta metin çok sade bir ritimle ilerler: “Kedi yürüdü.” ve “Herkes onu gördü.” gibi yalın ifadeler yer alırken, görsellerde kedinin uzadığı, yassılaştığı, korkutucu bir görünüm kazandığı ve neredeyse tanınmaz hâle geldiği görülmektedir. Bu durum, metindeki yalın anlatım ile görsel anlatım arasındaki anlam genişlemesini ortaya koymaktadır. Böylece resimlerle aktarılan durumun, yalnızca güldürme işlevi görmediği; aynı zamanda çocuğun bilişsel esnekliğini ve çoklu bakış açısı geliştirme süreçlerini de desteklediği söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Nitelikli resimli kitaplar, çocukların yaşamında onların bütün gelişim alanlarını etkileyen zenginleştirici birer kaynak özelliği taşır. Sanatçı duyarlılığı ile tasarlanmış kitap kapağı ve iç sayfa resimlemeleri çocuğu çizginin, rengin anlatım olanaklarıyla buluşturarak, onlara yaşamı ve insanı sanatsal kurgular içinde tanıtır (Sever, 2008; Sever, 2015).

Çocuk kitaplarında yer alan resimler, özellikle erken çocukluk döneminde büyük önem taşımakta ve çoğu zaman çocuğun görsel sanatlarla ilk karşılaşma deneyimini oluşturmaktadır. Bu nedenle, çocuk edebiyatı eserlerinin hem biçim hem de içerik açısından estetik değer taşıyan belirli ölçütleri karşılaması gerekmektedir (Koca & Ungan, 2022). Çalışma grubundaki resimleme ödülü almış kitapların resimleri, sanatsal nitelik ve özgünlük kapsamında incelendiğinde, araştırmanın bulguları doğrultusunda resimlerin özgün, estetik olma ve dikkat çekici olma ölçütlerini karşıladığı görülmektedir. İncelenen kitaplarda çizgi, renk, doku, kompozisyon ve genel tasarım gibi temel görsel unsurların nitelikli bir biçimde kullanıldığı gözlenmektedir. Bu durum erken yaşta, çocuğun nitelikli görsel uyaranlarla karşılaşarak, onun estetik beğeni oluşturma sürecini destekleyecektir.

Kitaplardaki resimler; sanat ve estetik gelişim açısından değerlendirildiğinde, görsellerde gerçekçi, doğayla uyumlu tonların ve yumuşak renk geçişlerinin kullanılması, çocuğun estetik duyarlılığını destekleyen bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Gönen (1989) Okul öncesi dönemdeki çocukların, resimli hikaye kitaplarındaki resimleri beğenip beğenmediklerini incelemek amacıyla yaptığı çalışmanın sonucunda çocukların gerçekçi resimleri daha çok beğendiklerini ortaya koymuştur.

Hoffman (2010)'da Caldecott ödüllü kitaplarının çekiciliği ve sınıftaki önemini konu alan çalışmasında da; birkaç istisna dışında, neredeyse tüm Caldecott ödüllü kitapların cesur renklerle resimlendirildiğini saptamıştır. Yıllar boyunca, birçok Caldecott illüstratörünün, çocukların renklerle olan duygusal bağlarına ve genel olarak renklerden duydukları zevke hitap eden sanat eserleri yaratmayı başardığı ifade edilmiştir. İncelenen resimli kitaplarda da parlak kırmızı ve sarı gibi ana renklerin canlı bir şekilde çocukların duygularını harekete geçiren formlarda verildiği gözlenmektedir. Aynı şekilde Atılgan (2021)'da resimli çocuk edebiyatı yapıtlarındaki resimlerin, estetik özellikler taşıdığı ve çocukta resim yapma isteği uyandırabilecek bir yapıda olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapıttaki görsel uyaranların ve kurgulanan yazınsal metinlerin, çocuğu sanat eğitimi sürecinde destekleyebilecek nitelikte olduğu belirtilmiştir.

Ödüllü kitaplarda kompozisyonlarda yer alan derinlik algısı, ön-arka plan ilişkisi, çocuğun yalnızca gördüğünü algılamasının ötesine geçerek görseli anlamlandırma ve yorumlama becerilerini geliştirmesine katkı sağlamaktadır. Araştırmadaki bu bulgular, çocukta sanat gelişimini ne derece etkili olabileceğini gözler önüne sermektedir.

İncelenen resim ödülü almış kitapların resimlerine bakıldığında baskı resim tekniği, sulu boya ve damlatma tekniği, kurşunkalem, dijital resimleme gibi çok farklı tekniğin birlikte kullanıldığı gözlenmektedir. Renk, ışık ve kompozisyon kullanımı, duygusal atmosferi belirginleştirmektedir. Resimlerdeki bu zengin teknik kullanımı; çocuğun farklı görsel anlatım biçimlerini karşılaştırmasına ve yorumlamasına olanak sağlar. Estetik beğeni geliştirme ve sanatsal deneyim edinim sürecine katkısı olacağı düşünülmektedir.

İncelenen kitaplarda yazınsal metni ve görsel uyaranları birbiriyle örtüştüğü gözlenmiştir. Nitelikli yapıtlardaki resimler, metinle birlikte ilerleyerek çocuğun bilişsel ve imgesel gelişimine katkı sağlar.

Çünkü, kitaptaki resimlerin yazınsal metinle eşzamanlı bir bütünlük içinde sunulması, çocuğun imgeleme yapabilmesine olanak sağlayan önemli bir unsurdur (Sever, 2015). Orhan ve Külük (2025)' de çocuk kitaplarının resim-metin ilişkisi yönünden incelenmesini konu alan çalışmalarında resim-metin ilişkisinin çoğunlukla tutarlı, anlamlı ve hedef yaş grubu için uygun olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonucun da çocukların okuma deneyimlerini daha nitelikli, estetik açıdan zengin ve etkili hale getirecek iyileştirme çalışmaları açısından önemli olduğunu vurgulamışlardır. Kitaplarda resim-metin ilişkisinin sağlıklı bir şekilde verilmesi ve resimlerle sözlü metnin anlamının tamamlanması çocuğu görsel okumaya zorlar. Bu durum çocuğu pasif dinleyici olmaktan çıkarak, aktif bir yorumlayıcıya dönüştürecektir.

İncelenen ödül almış kitapların, metin olmaksızın çocuğun kavramsal birikimlerini kullanarak, resmi izleyerek bellekte canlandırıp hikâye oluşturabilecek nitelikte olduğu gözlenmiştir. Okul öncesi dönemde resmin işlevi daha da belirginleşmektedir. Bu dönemde hazırlanan kitaplarda hem tasarım hem de içerik açısından en önemli öge resimdir. Çünkü çocuklar, metni çoğu zaman doğrudan okumak yerine resimler aracılığıyla anlamlandırmakta ve metnin kurgusunu zihinsel olarak tamamlamaktadır (Sever, 2015). Atılğan (2021) çocuk edebiyatı yapıtlarının, çocuğun sanat eğitimi sürecine katkıları bağlamında Leo Lionni'ye ait kitapları incelediği bir çalışmada resimlerin, sözcüklerle anlatılanları çocuğun belleğinde canlandırmasına olanak sağlandığını gözlemiştir. Aynı şekilde Yıldız ve Durmuşoğlu (2016)' da resimli kitaplarla ilgili yaptıkları çalışmalarında, resimlemelerin konuyu güçlü bir biçimde anlattığı ve konuya uygun, basit ve anlaşılabilir olduğu saptamıştır. Ayrıca sayfalarda yer alan resimlemelerin tamamına yakınının sayfadaki metin ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Davis, Schrodte ve Lee (2024)'de yaptıkları araştırmalarında, yüksek kaliteli resimli kitapların seçimi yoluyla eğitimcilerin, anlatsal görevlerde öğrencilerin kavrama, anlama ve çıktılarını önemli ölçüde etkileyebileceğini öne sürmektedir.

İncelenen kitaplarda görsel yorum ve anlam zenginliğinin olduğu metinde anlatılmayanı sezdirerek verildiği gözlenmiştir. Resimli çocuk kitapları, yalnızca düşünsel anlamda değil, sanatsal anlamda da içgörü kazandırır. Bu da çocuk kitaplarındaki resmi ve yazıyı bir denge içinde kullanmanın ne kadar vurucu bir etki yaptığının somut bir göstergesidir. Ancak çizimlerin de yetmediği yerde, renklerin doğru kullanımıyla, tonlama ışık, gölge, karakterlerin yüz ifadeleri ve vücut dilleriyle boşluklar dolmaktadır. Araştırmada incelenen kitaplarda bu özellik açıkça gözlenebilmektedir. Anlam, açıkça söylenmek yerine çocuğun dikkatine bırakılır; çocuk fark ettikçe bir anlam kurar. Böylece sözcükler, verilmek istenen mesajı anlatmaz; görsel ipuçlarıyla düşündürerek ortaya çıkmasını sağlar. Bu durum çocukta görsel düşünme ve algısal karşılaştırma süreçlerini yapılandıran bilinçli bir estetik temelin atılmasını sağlar. Yap-boz'un eksik parçaları çocukların imgeleme ve duygu dünyasında tamamlanır. Bu durumda her çocuk, kendi dünyasındaki eksik parçayı kendine göre doldurur.

Külük (2013)'de resimli çocuk kitaplarının niteliğini incelediği çalışmada; sözcüklerle ifadelendirilmeyen, yaramazlık, kızgınlık, pişmanlık gibi duygu durumlarının, görsel olarak resmin anlatım gücüyle, yapıtı alımlayan çocuğa sezdirildiğini belirtmektedir. Yapılan araştırmada da incelenen kitaplarda renk ve ışık kullanımı ile ön plana çıkan görseller, farklı duyguları aynı anda vermesi ile beklenen hikâye anlatımının dışında çocuğa bir çok duyguyu deneyimle fırsatını sunduğu saptanmıştır.

İncelenen ödüllü kitaplarda elde edilen bir başka güçlü bulgu ise çocukta yaratıcılığı destekleyen düşünme ve imgeleme gücünün, resimlerde gözlenmesidir. Selçuk, (2021)'ta yaptığı araştırmasında da 3-6 yaş dönemi çocuklarına seslenen resimli anlatı kitaplarındaki görsel öğelerin; çocuğun düşünme ve düşünce dünyasını devindiren, dil ve anlam evrenlerine uygun olarak renk ve çizgilerle özgün bir kurmaca ve gerçeklik yarattığı saptanmıştır.

Sanat ve estetik deneyimler yoluyla, bir çocuğun hayal gücü genişletilebilir ve günlük durumlara duyarlı hale getirilebilir. Bireyin estetik gelişimi, süreklilik gösteren sanat deneyimleri yoluyla gerçekleşir. Estetik deneyim yoluyla öğrenme, estetik algıyı içerir ve çocuğun öğrenme biçimini değiştirir ve geleceği üzerinde olumlu bir etki yaratır (Lilly ve Venukapalli, 2021). Araştırmada

resimleme ödülü almış kitaplarda; anlatının merkezindeki çözüm üretme sürecinin varlığı, yaratıcılığın yalnız hayal etmek değil, farklı düşünerek yeni bir yol bulmak olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle yapılan araştırmadaki incelenen kitapların; imgelem gücünü estetik bir deneyimle birleştirerek çocuğu hem düş kurmaya hem de yaratıcı problem çözmeye davet eden, nitelikli resimli kitaplar olduğu saptanmıştır.

Araştırmanın bir başka bulgusu ise; incelenen ödüllü kitaplardaki resimlerin anlatılmak isteneni eğlendirerek, güldürerek ve merak uyandırarak sunulduğudur. Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri düşünüldüğünde çocuk kitaplarındaki resimlerin çocuğu düşündürebilecek, eğlendirebilecek, güldürebilecek özellikler taşıyor olması son derece önemlidir. Çünkü çocuğun kitapla bağı öncelikle resimleri izleyerek kurulmaktadır. Ödüllü kitaplarda metin, resimle desteklenerek etkili ve eğlenceli bir biçimde betimlenmiştir. İncelenen kitaplarda resimlerin, görsel ipuçlarıyla çocuğu bir film izliyormuşçasına aktif ve meraklı bir izleyiciye dönüştüren bir yapı sergilediği gözlenmiştir.

Resimli çocuk kitaplarının temel amaçlarından biri, çocuklara keyifli bir okuma deneyimi sunmaktır. Erken çocukluk döneminde resmin dilinin çocuk açısından ne derece önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Bu bağlamda, resimlerin eğlenceli bir nitelik taşıması ve kendi içinde bütünlük oluşturan bir akışla sunulması, anlatımı güçlendirecektir (Sever, 2015).

Can, Kılınçcı ve Şeker (2022) çocukların öykü kitapları ile ilgili tercihlerini inceledikleri çalışmalarında; mizahi öğeler içeren kitapların çocuklar tarafından sevildiğini, kitabın içinde ilgi duydukları bir unsurun olup olmamasının kitaplara yönelik tercihlerini etkilediğini tespit etmişlerdir.

Bu araştırmada, ödül almış çocuk kitaplarında yer alan resimlerin niteliği ve bu resimlerin çocukların sanatsal deneyim edinimine katkısı incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre araştırma sonuçları, incelenen kitaplarda yer alan resimlerin yalnızca metni destekleyen unsurlar olmadığı; aynı zamanda çocuğun aktif katılımını gerektiren, anlam kurma süreçlerini zenginleştiren ve çok yönlü bir sanatsal deneyim alanı sunduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle resimlerin özgün ve estetik nitelikler taşıması, çocukların görsel algılarını geliştirmenin ötesinde, onların hayal gücünü harekete geçiren ve yaratıcı düşünme süreçlerini destekleyen bir yapı sergilemektedir. Bununla birlikte, resim–metin arasındaki bütünlüklü ilişki, çocuğun anlatıyı çok katmanlı biçimde kavramasına olanak sağlamaktadır. görsellerin metinde açıkça ifade edilmeyen durumları sezdirerek tamamlaması ise bilişsel ve duygusal uyarımı artırmaktadır. Bu durum, çocukların yalnızca izleyici değil, aynı zamanda anlamlandırma sürecine aktif olarak katılan bireyler olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, resimleme alanında ödül almış çocuk kitaplarında yer alan görsellerin, çocuklara estetik bir nesne sunmanın ötesinde, onların sanatsal deneyim edinim süreçlerini destekleyen, çok boyutlu bir etkileşim alanı oluşturduğu söylenebilir. Bu yönüyle söz konusu eserler, çocukların erken yaşta sanatla nitelikli bir bağ kurmalarına olanak tanıyan önemli araçlar olarak değerlendirilebilir. Araştırmanın bir diğer önemli sonucu, incelenen resimlerin eğlendirici ve duygusal etkileşimi destekleyici özellikler taşımasıdır. Bu özellikler, çocukların kitapla kurduğu bağı güçlendirmekte ve sanatla kurulan ilişkinin erken yaşta olumlu bir deneyime dönüşmesine katkı sağlamaktadır.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, okul öncesi dönemde kullanılan resimli çocuk kitaplarının seçiminde ve kullanımında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Okul öncesinde kullanılacak resimli çocuk kitaplarının yalnızca içerik (konu, mesaj, değer aktarımı) açısından değil; görsel sanat niteliği, estetik özgünlüğü ve görsel–metin ilişkisi açısından da değerlendirilmesi önerilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin kitap seçimi sürecinde görsel dili zengin, özgün ve çok katmanlı anlam sunan eserleri tercih etmeleri önem taşımaktadır.

Öğretmen eğitim programlarında ve hizmet içi eğitimlerde görsel okuryazarlık ve çocuk kitaplarında sanat eğitimi konularına daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Özellikle çocukların düş kurma ve imgelem gücünü destekleyebilmek için, resimli çocuk kitaplarının yaratıcılığı destekleyen etkinliklerle bütünleştirilmesi önerilmektedir.

Ayrıca farklı kültürlerde üretilmiş resimli çocuk kitaplarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi, evrensel ve kültüre özgü estetik unsurların belirlenmesine yardımcı olabilir.

Etik ve Çıkar Çatışması

Yazarlar araştırmanın tüm süreçlerinde etik kurallara uygun davranıldığını ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

KAYNAKLAR

- Albers, T. (2015). *Das Bilderbuch-Buch. Sprache, Kreativität und Emotionen in der Kita fördern*. Weinheim, Basel: Beltz Verlag. <https://e-bookshelf.de/download/0003/0313/83/L-G-0003031383-0005922667.pdf>
- Atılğan, A. (2021). Çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuğun sanat eğitimi sürecine katkıları bağlamında bir inceleme (Leo Lionni Örneği). *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(1), 80-111.
- Büyüköztürk Ş, Çakmak E, Demirel F, Akgün Ö., & Karadeniz Ş (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, B., Kılınççı, E., & Şeker, P. T. (2022). Okul öncesi dönem çocuklarının resimli öykü kitapları ile ilgili tercihleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 11(1), 240-252. <https://dx.doi.org/10.30703/cije.1022598>
- Davis, T. D., Schrodtt, K., & Lee, S. (2024). An exploration of the impact of quality illustrations in children's picture books on preschool student narrative ability. *Reading Psychology*, 45(7), 639-661. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/02702711.2024.2351480?needAccess=true>
- Dilidüzgün, S. (2007). Çocuk kitaplarının çocuğun sanat eğitimine katkısı. Sedat S. (Ed.), II. Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu içinde (s111-116). Ankara Üniversitesi
- Durmaz, M., & Yorulmaz, B. (2022). Ödüllü resimli çocuk kitaplarındaki metin ve görsellerin değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi – USBED*, Cilt/Volume 4, Sayı/Issue 7, 519-548. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2285487>
- Galda, L., & Kiefer, B. (1991). Children's books: accent on art. *The Reading Teacher*, 44(6), 406-414. <https://www.jstor.org/stable/20200676?seq=1>
- Gönen, M. (1989). Beş ve altı yaş anaokul çocuklarının resimli çocuk kitaplarındaki değişik resimleme tarzlarına tepkileri. *Türk Kütüphaneciliği*, 3(1), 32-35. <https://tk.org.tr/index.php/TK/article/view/1249/1243>
- Hoffman, R. (2010). The appeal of Caldecott award winning books and their importance in the classroom. Senior Honors Theses. <https://digitalcommons.liberty.edu/honors/202>
- Kavcar, C., Oğuzkan, F., & Sever, S. (2005). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Engin.
- Koca, E., & Urgan, S. (2022). Çocuk edebiyatında estetik ölçütler. *International Journal of Language Academy: IJLA*, 10(4). <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/313548>
- Külük, C. (2013). Resimli çocuk kitaplarının nitelik sorunsalı ve çocuğun sanat eğitimi sürecindeki yeri: "Delioğlu'nun resimlediği yapıtlar üzerine bir inceleme. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 393-417. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/19616>
- Leddy, T. (2002). Aesthetics and children's picture-books. *Journal of Aesthetic Education*, 36(4), 43-54. <https://www.jstor.org/stable/3301567>
- Lilly K.V., & Venukapalli, S. (2021). Art and aesthetic appreciation in children, *International Journal of Scientific and Research Publications*, 11(1). https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4458887
- Orhan, Ö., & Külük, C. Ş. (2025). Çocuk kitaplarının resim-metin ilişkisi ve yapısal özellikler kapsamında incelenmesi: Tarım ve orman bakanlığı yayınları örneği. *International Journal of Language Academy: IJLA*, 13(3). https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagcd%3A9%3A13903065/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Aagcd%3A189225796&crl=c&link_origin=scholar.google.com
- Sever, S. (2007). Çocuk edebiyatı öğretimi nasıl olmalıdır? Sedat S. (Ed.), II. Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu içinde (s. 41-56). Ankara Üniversitesi.
- Sever, S. (2008). Okul öncesi dönemdeki çocuklara seslenen kitaplarda bulunması gereken temel özellikler. Güneş, Z. (Ed.), *Çocuk edebiyatı*. ss. 55-78, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Sever, S. (2015). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. İzmir: Tudem.
- Strasser, J., & Seplocha, H. (2007). Using picture books to support young children's literacy. *Childhood Education*, 83(4), 219-224. <https://doi.org/10.1080/00094056.2007.10522916>

- Yalçın, A., & Aytas, G. (2002). *Çocuk edebiyatı*, Ankara: Akçağ.
- Yılar, Ö., & Celepoğlu, A. (2011). *Çocuk yayınları ve bu yayınlarda bulunması gereken temel unsurlar*. Ö. Yılar & L. Turan (Ed.), Eğitim fakülteleri için çocuk edebiyatı içinde (ss. 38-65). Ankara: Pegem.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, C., & Durmuşoğlu, M. (2016). 2010-2015 Yılları arasında yayımlanmış resimli çocuk kitaplarının resimleme özelliklerinin incelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 43-55. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/155143>

EXTENDED ABSTRACT

Illustrations in children's literature play a significant role in children's meaning-making processes, particularly during the preschool and early childhood periods. In picture books, illustrations are not merely supportive elements of the text; they also function as powerful narrative tools that foster children's imagination, thinking skills, and sense of art and aesthetics. Award-winning children's books hold an important place in the literature because they present high-quality examples in both literary and visual terms. In particular, awards granted to illustrators by expert juries highlight the artistic and aesthetic quality of the visual narratives in these books. In this context, examining award-winning picture books in terms of illustration contributes not only to identifying the quality of the visuals but also to understanding how children experience artistic processes through these images. In this respect, the study is important in shedding light on the nature of the relationship that children establish with art at an early age. Accordingly, the aim of this study is to examine the quality of illustrations in award-winning children's books and to investigate their contribution to children's artistic experiences. The study was conducted within the framework of a qualitative research approach using the document analysis method. The study group consisted of children's books, either originally written in Turkish or translated into Turkish, that had received national or international illustration awards. The data were collected through a "Book Review Form" developed by the researchers based on the criteria proposed by Sever (2007) for evaluating the quality of illustrations in children's literature. The collected data were analyzed using descriptive analysis. The findings of the study reveal that the illustrations in the examined books are not merely elements that support the text; rather, they provide a multidimensional artistic experience that requires children's active engagement and enriches their meaning-making processes. In particular, the originality and aesthetic qualities of the illustrations not only enhance children's visual perception but also stimulate their imagination and support creative thinking processes. Furthermore, the coherent relationship between text and image enables children to comprehend the narrative in a multilayered way, while the ability of illustrations to convey implicit meanings enhances cognitive and sensory stimulation. This indicates that children are not passive viewers but active participants in the process of meaning construction. Another important finding of the study is that the illustrations possess entertaining and emotionally engaging qualities. These features strengthen children's connection with books and contribute to transforming their early encounters with art into positive experiences. In conclusion, the illustrations in award-winning children's books go beyond presenting aesthetic objects; they create a multidimensional interaction space that supports children's artistic experiences. In this respect, such books can be considered important tools that enable children to establish a meaningful relationship with art at an early age. Based on the findings of this study, the following recommendations are proposed for the selection and use of picture books in early childhood education: Picture books used in preschool settings should be evaluated not only in terms of content (theme, message, value transmission) but also in terms of visual artistic quality, aesthetic originality, and the relationship between image and text. Therefore, teachers should prefer books with rich visual language, originality, and multilayered meanings. Greater emphasis should be placed on visual literacy and art education in children's literature within teacher education programs and in-service training. To support children's imagination and creativity, picture books should be integrated with activities that foster creative thinking. Comparative studies of picture books from different cultures may contribute to identifying universal and culture-specific aesthetic elements.